

Novosadski sajam je od 4-6. aprila bio domaćin prvog Međunarodnog sajma solarne i obnovljive energije "B2B sajam solar i therm Srbija 2012.", na kome su svoj proizvodni program predstavili proizvođači opreme za proizvodnju solarne energije, fotovoltaze, merenje i kontrolu tehnologije. Posetioци su mogli da se upoznaju sa potencijalom primene sunčeve energije i metodama ekonomične potrošnje energije uz primenu termoizolacije, kao i sa modernim sistemima grejanja i klimatizacije.

Na jedinom specijalizovanom sajmu ove vrste u regionu, predstavilo se 38 preduzeća, odnosno 22 izlagača iz 11 zemalja, Srbije, Austrije, Nemačke i drugih zemalja, ali ponajviše iz Slovenije, što je bio jedan od razloga da ga poseti i slovenački ambasador u Srbiji Franc But. Gospodina Franca Buta, smo zamolili za kraći intervju.

Da li i koliko potencijala ima Srbija u oblasti obnovljivih izvora energije i šta mislite da bi trebalo da se menja da bi stvari krenule na bolje?

-Srbija ima izuzetno puno mogućnosti za razvoj solarne i obnovljive energije zbog same prirode, bezbroj predela sa velikim brojem sunčanih dana, što jasno govori da postoji potencijal koji nije iskorišćen. Smatram da bi se do značajnijeg napretka došlo ukoliko se zakonodavstvo u ovoj oblasti kombinuje sa nekim subvencijama, što je formula po kojoj se radi u zemljama Evrope i sveta, kada se ovaj oblik energije želi aktivnije uključiti u spektar energetske ponude. U stvari, ja mislim da zakonodavstvo treba da da neku notu koja obavezuje državu da jedan deo energije treba da dobije iz obnovljivih izvora, što se pre svega odnosi na solarnu energiju. I mada se čini da je to u početku jako skupo, jasno je da je to energija budućnosti. Ona će iz godine u godinu postajati sve jeftinija, a klasična energija će nam biti i jeste, svake godine sve skuplja. To znači, da zakonodavstvo treba na neki način ciljano da usmeri na duge staze jasnom politikom koja će, takođe, kazati šta i kako treba raditi u ovoj oblasti, da bi se na vreme uključili u nove vidove proizvodnje energije budućnost. Ako se to ne uradi, onda će, možda, za 10 godina, biti i malo kasno, jer će klasična energija biti toliko skupa, biće je manje, između ostalog što ne znamo šta nam donose klimatske promene u narednom periodu, a ove druge neće biti jer niko nije poradio na tome. Rešenje je ulaganje u ovu vrstu biznisa, davanjem subvencija u kombinaciji sa olakšicama od poreza, pogotovo onima koji započinju rad na ovom korisnom poslu. To je način koji se svi više primenjuje u mnogim zemljama, pa i u Sloveniji, sa

kojim se može doći do cilja da za određen broj godina imate obnovljive izvore energije i da u tom pogledu ne zavisite ni od koga.

Kakva su iskustva Slovenije u toj oblasti?

-Pojam obnovljivih izvora energije je jako širok. Recimo, u Sloveniji je jako raširena proizvodnja energije korišćenjem bio mase, pa imamo nekoliko opština koje se kompletno preko zime zagrevaju sa bio masom. Slovenačko zakonodavstvo je propisalo da određeni procenat energije mora da dođe baš iz ovih izvora. Daju se različite vrste olakšica, pomoći, subvencija. Tako naprimer, ukoliko se lokalna zajednica ili pojedinac, ili kuća, odluči za ove oblike energije, solarnu ili bilo koju drugu, oni imaju punu podršku nadležnih državnih organa u Sloveniji u svakom smislu. Zato odgovorno mogu da kažem da je kod nas na planu razvoja solarne energije ili energije iz obnovljivih izvora, dosta toga uređeno. Naravno, na tome se radi dalje.

Da li su slovenački proizvođači osvojili tehnologiju pravljenja solarnih sistema?

-Slovenački proizvođači se s pravom ubrajaju ne samo među najbolje Evropi, već su po kvalitetu proizvodnje solarnih panela i uređaja u samom svetskom vrhu. Neki od njih i izlažu na sajmu u Novom Sadu, mada su ovde, uglavnom, došla manja ili srednja preduzeća, a siguran sam da će već narednih godina ovde stići i oni najveći proizvođači, poput svetski poznate firme Bisol iz Maribora. Tehnologija koja se razvila na području solarne energije je jedna od vodećih u svetu, što potvrđuju i podaci da su slovenačke kompanije dobile velike poslove po čitavom svetu, a ta poslovna saradnja sa drugim vodećim firmama u ovoj oblasti se svakodnevno širi.

Gospodine But, do početka 79. Međunarodnog poljoprivrednog sajma u Novom Sadu (12-18 maj) ostalo je relativno malo vremena. Koliko će firmi iz Slovenije učesvovati na najvećoj poljoprivrednoj smotri Jugoistočne Evrope u Novom Sadu?

-To vam u ovom trenutku ne mogu precizno reći, ali činjenica je da će oni biti ovde u velikom broju i da će imati specijalnu konferenciju na kojoj će, prema po mom saznanju, slovenačka prehrambena industrija izneti svoja iskustva vezana za prelazni period ka putu u članstvo u Evropsku Uniju, što bi moglo da bude jedno lepo iskustvo i zanimljiva tema ne samo za srpsku privredu, već i za širu javnost – naglasio je gospodin Franc But.